

รายงานการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

(สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ)

นางสาวพรรณสุกิตต์ ทาทอง และนางสาวลานนา หมื่นจันทร์

ได้รับทุนอุดหนุนการศึกษาเพื่อพัฒนางานประจำ (R2R)

กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษาได้พิจารณาผลการศึกษางานวิจัยเพื่อการพิจารณางานประจำ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชา การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ)” ฉบับนี้เป็นที่เรียบร้อยแล้วและเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเพื่อการพัฒนางานประจำของมหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประราลี โสภาสนันท์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเพื่อพัฒนางานประจำ (R2R) เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ)” สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประรลธิ โอภาสนันท์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไข และกำกับติดตาม ตลอดจนให้กำลังใจและเป็นแรงผลักดันให้การทำงานสำเร็จด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยพะเยา ที่สนับสนุนทุนสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณ ผู้อำนวยการ และบุคลากร กองการเจ้าหน้าที่ ที่อำนวยความสะดวก และให้คำปรึกษาที่ดีเสมอมา

ขอบคุณคณะพยาบาลศาสตร์ นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ตลอดจนถึงพยาบาลวิชาชีพ ที่ได้อนุเคราะห์ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จนทำให้การศึกษาวิจัยสำเร็จและสมบูรณ์

ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น นักวิชาการ นักวิจัย ที่ให้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

นางสาวพรรณสุกิตต์ ทาทอง และนางสาวลานนา หมั่นจันทร์

ผู้ดำเนินงานวิจัย

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
(สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ)

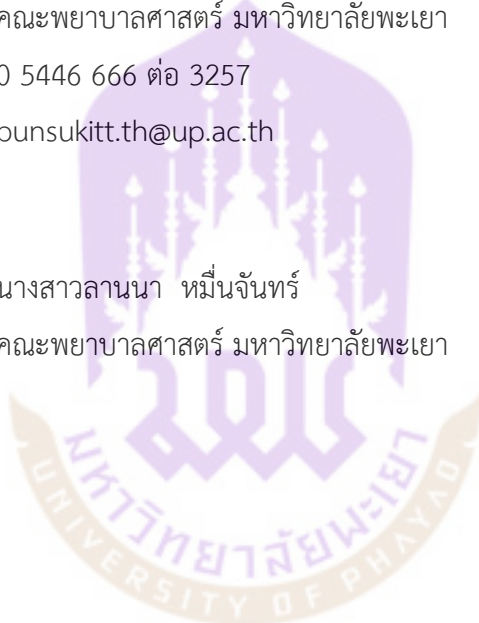
(ภาษาอังกฤษ) Factors Affecting Decision to Study Master of Nursing Science (Adult and Gerontological Nursing)

หัวหน้าโครงการ

ชื่อ-สกุล	นางสาวพรรณสุกิตต์ ทาทอง
หน่วยงาน	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
ที่อยู่	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
โทรศัพท์/โทรสาร	0 5446 666 ต่อ 3257
E-mail address	punsukitt.th@up.ac.th

ผู้ร่วมวิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวลานนา หมื่นจันทร์
หน่วยงาน	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ)” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา และเพื่อเสนอแนวทางส่งเสริมและพัฒนาการตัดสินใจดังกล่าว โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตปัจจุบันและนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 13 คน และพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้น 63 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 4.32$, $SD = 0.80$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 1.06$) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของสถาบัน ($\bar{X} = 4.28$, $SD = 0.82$) และปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.07$, $SD = 0.99$) ตามลำดับ รายละเอียดเชิงลึกชี้ให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับความสะดวกในการเดินทางไปยังสถานศึกษา มาตรฐานของหลักสูตร ความก้าวหน้าในสายงาน และความเป็นที่ต้องการของสาขาวิชาในตลาดแรงงาน

แนวทางที่ได้จากข้อเสนอแนะของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นผ่านระบบออนไลน์ การปรับปรุงระบบสนับสนุนทางวิชาการ การประชาสัมพันธ์ความสำเร็จของศิษย์เก่า การสร้างเครือข่ายนักศึกษาและศิษย์เก่า การสนับสนุนทุนการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย และการส่งเสริมนิสิตในการวางแผนหัวข้อวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ภาคการศึกษาแรก ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวสามารถนำไปใช้ประกอบการวางแผนกลยุทธ์ของสถาบันเพื่อเพิ่มจำนวนนิสิตในอนาคต

คำสำคัญ: การตัดสินใจศึกษาต่อ, พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ, ปัจจัยที่มีอิทธิพล, การพัฒนาศักยภาพ

ABSTRACT

The study titled "Factors Influencing the Decision to Pursue a Master of Nursing Science Program in Adult and Gerontological Nursing" aimed to explore the key factors influencing the decision to enroll in the Master of Nursing Science Program in Adult and Gerontological Nursing at the Faculty of Nursing, University of Phayao. Additionally, it sought to identify recommendations to promote and support enrollment in this program. The participants consisted of 63 individuals, including current students, alumni of the program, and professional nurses from hospitals in the Upper Northern Region of Thailand—namely, Phayao, Chiang Rai, Phrae, Nan, and Lamphang—selected through purposive sampling. Data were collected using questionnaires and analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that the majority of participants were female (88.89%), aged between 36–45 years (34.92%), and most had more than 11 years of work experience. The majority resided in the Northern region (92.06%).

Among the four factors studied—institutional characteristics, career-related factors, curriculum, and socio-economic factors—the curriculum had the highest influence on decision-making (mean = 4.32, SD = 0.80), followed by career-related factors (mean = 4.29, SD = 1.06), institutional characteristics (mean = 4.28, SD = 0.82), and socio-economic factors (mean = 4.07, SD = 0.99), respectively.

Key influential sub-factors included the program's location accessibility, program quality and relevance, opportunities for career advancement, and alignment of course content with social and professional contexts. Open-ended responses further suggested improvements such as flexible weekend and online classes, enhanced access to online resources, showcasing alumni success stories, fostering student community engagement, increasing scholarship opportunities, updating the curriculum, and allowing early thesis topic development.

These findings provide insights into the motivations behind pursuing graduate education in nursing and can guide the development and promotion of graduate nursing programs that align with the professional and personal needs of nurses in the region.

Keywords: decision-making, graduate nursing education, adult and gerontological nursing, influencing factors, University of Phayao

สารบัญ

บทที่	หน้า
หน้าอนุมัติ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	2
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	2
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย.....	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา.....	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	16
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	17
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	17
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	18
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	19
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	19
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	20
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	20
ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย พะเยา.....	22

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาการตัดสินใจศึกษาต่อ หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เป็นคำถามแบบปลายเปิด สามารถ ตอบคำถามได้อย่างอิสระ	24
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	26
สรุปผลการวิจัย.....	26
อภิปรายผลการวิจัย.....	28
ข้อเสนอแนะ.....	32
บรรณานุกรม.....	33
ภาคผนวก	36
ประวัติผู้วิจัย	39

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 จำนวนนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ	1
ตาราง 2 ความถี่และร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลา การปฏิบัติงาน และภูมิลำเนา.....	20
ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยพะเยา.....	22

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	16

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (Aged Society) โดยคาดว่าในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า สัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ระบบสุขภาพของประเทศต้องเผชิญกับความท้าทายในการจัดบริการด้านสุขภาพที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับความต้องการของผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ป่วยวัยกลางคน และกลุ่มผู้ป่วยที่มีโรคเรื้อรังหรือภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ ทำให้บทบาทของพยาบาลวิชาชีพที่มีความรู้และทักษะเฉพาะทางในด้านการดูแลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ มีความสำคัญและจำเป็นต่อระบบสุขภาพอย่างยิ่ง

สถาบันการศึกษาด้านพยาบาลจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพของพยาบาลวิชาชีพให้สามารถปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ซึ่งมุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ขั้นสูงด้านวิทยาศาสตร์การพยาบาล การคิดวิเคราะห์เชิงระบบ การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Practice) และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการดูแลที่ปลอดภัยและครอบคลุม

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ได้จัดทำหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2562 และเปิดรับนิสิตเพื่อเข้าศึกษาต่อ ในปีการศึกษา 2563-ปีการศึกษา 2566 โดยมีสถิติของผู้สมัครและผู้เข้าศึกษา แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ

ปีการศึกษา	2563 (คน)	2564 (คน)	2565 (คน)	2566 (คน)	รวม (คน)
สมัครเข้าศึกษา	4	7	7	10	28
เข้าศึกษา	1 (25%)	5 (71.42%)	4 (57.14%)	5 (50%)	15 (53.57%)
อยู่ระหว่างศึกษา	0	4	3	5	12
สำเร็จการศึกษา	0	1	0	0	1

ที่มา: งานทะเบียนนิสิต มหาวิทยาลัยพะเยา, 2567

จากข้อมูล พบว่า แนวนอนมีผู้สนใจสมัครเข้าศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา มากขึ้น แต่เข้าศึกษาเพียง 53.57% อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษานั้น ไม่ใช่เพียงแค่เรื่องของความตั้งใจเท่านั้น แต่ยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งด้านส่วนบุคคล เช่น อายุ ประสบการณ์ทำงาน รายได้ ความพร้อมทางครอบครัว ด้านแรงจูงใจ เช่น ความต้องการพัฒนาศักยภาพ ความคาดหวังในความก้าวหน้าในอาชีพ หรือผลตอบแทนที่สูงขึ้น รวมถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา หน่วยงานต้นสังกัด หรือการเข้าถึงแหล่งทุนการศึกษา ปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของพยาบาลวิชาชีพในยุคปัจจุบัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการส่งเสริม สนับสนุน และวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของพยาบาลวิชาชีพในยุคปัจจุบันและอนาคต อีกทั้งยังเป็นข้อมูลสนับสนุนในการวางแผนนโยบายด้านทรัพยากรมนุษย์ในระบบสุขภาพของประเทศอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ)
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาในการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ได้แก่ นิสิตปัจจุบัน และนิสิตที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สังกัด คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563-2566 จำนวน 13 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลในเขตภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดพะเยา เชียงราย แพร่ น่าน และลำปาง จำนวน 50 ตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบเจาะจง

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านคุณลักษณะสถาบัน ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ ปัจจัยด้านหลักสูตร และปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ หมายถึง เหตุอันเป็นปัจจัยที่มีผลทำให้นิสิตตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ประกอบด้วย คุณลักษณะสถาบัน การประกอบอาชีพ ด้านหลักสูตร และด้านสังคมและเศรษฐกิจ

ปัจจัยด้านคุณลักษณะสถาบัน หมายถึง ความมีชื่อเสียงของสถาบันการศึกษา ความเชี่ยวชาญของอาจารย์ผู้สอน สถานที่จัดการเรียนการสอน อุปกรณ์/สื่อที่ใช้จัดการเรียนการสอน

ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ หมายถึง เป็นการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ การทำวิจัย เป็นต้น

ปัจจัยด้านหลักสูตร หมายถึง ความทันสมัยของหลักสูตร หลักสูตรตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและผู้เรียน รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ หมายถึง การเข้าถึงหลักสูตร การเป็นที่รู้จักของหลักสูตรและสถาบันการศึกษา ความก้าวหน้าในอาชีพ เป็นต้น

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. หน่วยงานจัดการศึกษา เช่น คณะพยาบาลศาสตร์ หรือมหาวิทยาลัยที่เปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ จะได้รับข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งสามารถนำไปใช้วางแผนพัฒนาหลักสูตร การประชาสัมพันธ์ และกลยุทธ์การรับนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพและตรงตามกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

2. หน่วยบริการสุขภาพหรือองค์กรต้นสังกัดของพยาบาล จะได้รับแนวทางในการสนับสนุนพนักงานให้เกิดความพร้อมและความสนใจในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรและยกระดับคุณภาพการให้บริการสุขภาพในภาพรวม

3. ผู้ที่สนใจศึกษาต่อในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต จะสามารถใช้ข้อมูลจากผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพิจารณาปัจจัยที่ควรเตรียมความพร้อมก่อนตัดสินใจศึกษาต่อ

4. นักวิจัยและผู้ที่มีสนใจด้านการศึกษาพยาบาลสามารถใช้ผลการวิจัยเป็นแหล่งอ้างอิงหรือต่อยอดการศึกษาวิจัยในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การพัฒนาระบบสนับสนุนการศึกษาต่อ หรือ การศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกสาขาวิชาชีพเฉพาะทางของพยาบาล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ของนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ
2. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

การตัดสินใจ (Decision Making) เป็นกระบวนการทางจิตที่บุคคลเลือกทางเลือกหนึ่งจากหลาย ๆ ทางเลือก โดยอาศัยการพิจารณาข้อมูล ประสบการณ์ และแรงจูงใจส่วนบุคคล ได้มีนักวิชาการให้ความหมายของการตัดสินใจไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2549, หน้า 49) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางเลือกหรือสิ่งที่ประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ซึ่งจะพิจารณาจากข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนั้นอย่างเต็มที่แล้วจึงเลือกเอาทางเลือกที่แน่ใจมากที่สุด

สุธาสนี เรืองฉาย (2550, หน้า 9) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่มีทางเลือกอยู่หลายทาง โดยต้องทำการคิดวิเคราะห์หาเหตุผลเพื่อตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

ฉัตรภาพร เสมอใจ (2550, หน้า 46) ได้ให้ความหมายว่า การตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง กระบวนการในการเลือกที่จะกระทำการใดสิ่งหนึ่งจากทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่

ศรีเทพ หง่าบุตร (2553, หน้า 13) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดจากทางเลือกหลาย ๆ ทางเลือก และสามารถนำไปใช้ได้จริงตามการตัดสินใจ โดยพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมกับตัวมากที่สุด

กระบวนการตัดสินใจ

กระบวนการตัดสินใจเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยใช้หลักเชิงเหตุผล เป็นลักษณะของการหาทางออกที่ดีที่สุดเป็นพื้นฐาน

ซูซีย์ เทพสาร (2546, หน้า 11-13) กล่าวว่าขั้นตอนในการตัดสินใจโดยถือแนวพิจารณาการแก้ปัญหา (Problem solving approach) เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาโดยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนแสวงหาข้อมูลข่าวสาร (Data collection) เนื่องจากว่าปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นย่อมมีสาเหตุการเสาะหาข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัปัญหา คือ การเสาะหาสิ่งที่เป็นสาเหตุนั้นเพื่อมาเป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจจะต้องกระทำอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ทั้งในแง่ของการเก็บรวบรวมข้อมูล (Collective) และในแง่การวิเคราะห์ (Analysis) ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกับการวิจัย

2. ขั้นตอนการกำหนดทางเลือก (Formulating alternative) เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในกระบวนการตัดสินใจเป็นการพยายามจะครอบคลุมวิถีทางที่จะแก้ปัญหาได้ในหลาย ๆ วิธีต้องกำหนดให้ได้ในรูปธรรมหลักข้อเท็จจริงหลัก (Main fact) เป็นอย่างไรบ้างและในทางปฏิบัติต้องสร้างฉาก (Scenario) ขึ้นมาก่อนว่าเรื่องนี้มีทางเลือกอะไรบ้างในทางเลือกนั้น ๆ มีข้อเท็จจริง รูปธรรมหลัก ๆ อะไรบ้าง

3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ทางเลือก (Analysis alternative) การวิเคราะห์ทางเลือก ควรใช้ความเป็นจริงที่เป็นภาวะวิสัย (Objective analysis) พยายามหลีกเลี่ยงการนำค่าทั้งหลายมาเกี่ยวข้องในการวิเคราะห์

4. ขั้นตอนการเปรียบเทียบค่าทางเลือก (Value comparison) ขั้นตอนนี้เป็นการเปรียบเทียบโดยการนำค่ามาเกี่ยวข้อง นำมาเปรียบเทียบกับขั้นตอนอื่นที่ปลอดจากค่าแล้วมาพิจารณาทางเลือกอีกทีหนึ่ง

5. ขั้นตอนการตัดสินใจเลือกทางที่ดีที่สุด (Choice alternative on the best set of alternative) ขั้นตอนนี้เป็นการตัดสินใจเลือกทางที่ดีที่สุด

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

วรนิษฐา ชุ่มทองกลาง (2548, หน้า 9) ได้อธิบายถึงทฤษฎีการตัดสินใจไว้ดังนี้

1. ธรรมชาติของการตัดสินใจ มีความจำเป็นประการหนึ่งที่ว่าก่อนที่จะพิจารณาถึงเรื่องการตัดสินใจนั้นก็จะต้องทำความเข้าใจเบื้องต้นเสียก่อนว่าการตัดสินใจนั้นเราให้นิยามหรือความหมายประการใด โดยปกติการตัดสินใจเป็นกระบวนการเลือกในระหว่างทางเลือกต่าง ๆ ซึ่งคำจำกัดความที่สั้นง่ายและดูเหมือนว่าจะเข้าใจแต่จริง ๆ แล้วภายในกระบวนการเลือกทางเลือกต่าง ๆ นั้นมีสิ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องบางประการ กระบวนการตัดสินใจเป็นเทคนิควิธีที่จะลดจำนวนทางเลือกลงมาเหลือทางเลือกเดียว นั่นหมายถึง การเลือกทางใดทางหนึ่งขึ้นมานั่นเอง

2. เป้าหมายของการตัดสินใจ การตัดสินใจของบุคคลจะต้องมีเป้าหมายซึ่งอยู่ที่สภาพการณ์อันพึงปรารถนาของผู้กระทำการตัดสินใจ ทั้งนี้เพราะเหตุว่าในลักษณะของการตัดสินใจนั้นผู้ทำการตัดสินใจจะมีความรู้สึกทางจิตบางอย่างเกิดขึ้นด้วย ดังนั้นการเลือกทางเลือกในการตัดสินใจก็คือการเลือกทางเลือกในการสร้างความพึงพอใจให้กับตนเองมากที่สุด เพราะฉะนั้นอาจกล่าวสรุปได้ว่าแท้จริงแล้วเป้าหมายของการตัดสินใจจึงเป็นการเสาะแสวงหา สถานการณ์อันพึงปรารถนา หมายถึงการที่จะได้เลือกทางเลือกในการสร้างความพึงพอใจให้กับตนเองมากที่สุด

ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภคของ Kotler (Consumer Behavior Theory)

Kotler (2009) เสนอว่าการตัดสินใจของบุคคลได้รับอิทธิพลจาก 4 ปัจจัยหลัก คือ

1. ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ อายุ, อาชีพ, สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ, รูปแบบการใช้ชีวิต, บุคลิกภาพ
2. ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ แรงจูงใจ, การรับรู้, การเรียนรู้, ความเชื่อ, ทศนคติ
3. ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ ครอบครัว, บทบาทและสถานะทางสังคม การสนับสนุนจากครอบครัว ค่าใช้จ่ายที่ครอบครัวสามารถรับผิดชอบได้ ชื่อเสียงของสถาบัน การยอมรับจากสังคม
4. ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ได้แก่ ค่านิยม ความเชื่อ
5. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการศึกษา ค่าครองชีพ

การประยุกต์ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภคของ Kotler ช่วยให้เข้าใจกระบวนการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน/นักศึกษาได้ดียิ่งขึ้น โดยพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ การทำความเข้าใจปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้สถาบันการศึกษาสามารถวางแผนการตลาดและการแนะแนวการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อดึงดูดนักเรียน/นักศึกษาที่มีคุณภาพ

ทฤษฎีแรงจูงใจของ Maslow (Maslow's Hierarchy of Needs)

อธิบายว่า บุคคลมีความต้องการหลายระดับ โดยเฉพาะ “ความต้องการพัฒนาตนเอง” (Self-actualization) ซึ่งทฤษฎีแรงจูงใจของ Maslow หรือ ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจศึกษาต่อได้ โดยอธิบายว่ามนุษย์มีความต้องการหลายระดับ และจะพยายามตอบสนองความต้องการในแต่ละระดับก่อนที่จะก้าวไปสู่ระดับที่สูงขึ้น การเข้าใจทฤษฎีนี้จะช่วยให้เข้าใจแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อของแต่ละบุคคลได้มากขึ้น

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow: ทฤษฎีนี้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้:

1. ความต้องการทางสรีรวิทยา (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิต เช่น อาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย การพักผ่อน
2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการความมั่นคงทางร่างกายและจิตใจ เช่น ความปลอดภัยจากอันตราย การมีงานทำที่มั่นคง มีเงินเก็บ
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs) เป็นความต้องการความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสังคม การได้รับการยอมรับ
4. ความต้องการการได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem Needs) เป็นความต้องการความสำเร็จ การได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ความมั่นใจในตนเอง
5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ การค้นหาความหมายและเป้าหมายในชีวิต

การนำทฤษฎี Maslow มาใช้ในการตัดสินใจศึกษาต่อ เพื่อตอบสนองความต้องการทางสรีรวิทยาและปลอดภัย เนื่องจากหากผู้เรียนยังมีความกังวลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น การเงิน การเดินทาง หรือที่พักอาศัย อาจส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนที่ใกล้บ้าน หรือเลือกเรียนในหลักสูตรที่สามารถทำงานไปด้วยเรียนไปด้วยได้ ทั้งนี้ ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ หากผู้เรียนต้องการความใกล้ชิดกับครอบครัว หรือต้องการอยู่ในสังคมที่คุ้นเคย อาจส่งผลต่อการเลือกเรียนในสถาบันใกล้บ้าน หรือเลือกเรียนในสาขาที่มีเพื่อนร่วมชั้นที่รู้จัก ความต้องการการได้รับการยกย่องนับถือ หากผู้เรียนให้ความสำคัญกับการได้รับการยอมรับจากคนรอบข้าง อาจส่งผลต่อการเลือกเรียนในสถาบันที่มีชื่อเสียง หรือเลือกเรียนในสาขาที่ได้รับความสนใจจากสังคม ความต้องการความสำเร็จในชีวิต หากผู้เรียนมีความปรารถนาที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ อาจส่งผลต่อการเลือกเรียนในสาขาที่ตนเองสนใจและใฝ่ฝัน หรือเลือกเรียนในหลักสูตรที่ทำนายและส่งเสริมการพัฒนาตนเอง

ทฤษฎีแรงจูงใจของ Maslow ช่วยให้เข้าใจว่าการตัดสินใจศึกษาต่อของแต่ละบุคคลนั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองในแต่ละระดับ หากความต้องการพื้นฐานยังไม่ได้รับการตอบสนอง อาจส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนที่คำนึงถึงความมั่นคงและความปลอดภัยก่อน หากความต้องการในระดับสูงขึ้นได้รับการตอบสนองแล้ว การตัดสินใจเรียนอาจมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาตนเองและค้นหาความหมายในชีวิตมากขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา

ศิริวรรณ สุวินท์ (2548, หน้า 6) กล่าวว่า การตัดสินใจศึกษาต่อ หมายถึง การคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล นักศึกษาสามารถตัดสินใจเลือกเรียนได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง โดยพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและข้อมูลทางการศึกษา เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

สิงโต เพ็ชรโพโรจน์ (2548, หน้า 6) กล่าวว่า การตัดสินใจศึกษาต่อ หมายถึง การเลือกที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะจากบางบรรดาทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่โดยการคิดไตร่ตรองและประเมินทางเลือกที่ตรงกับความรู้สึกรู้สึกของผู้ที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การตัดสินใจศึกษาต่อคือ การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ในสถาบันการศึกษาสถาบันใดสถาบันหนึ่งหรือสาขาใดสาขาหนึ่ง โดยอยู่บนพื้นฐานของการคิด พิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล และสามารถตัดสินใจเลือกได้ตรงตามกับความต้องการของตนเอง มากที่สุด

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2542, หน้า 15) ได้กล่าวสรุปประเด็นของค่านิยมความคิดทางการศึกษาต่อไว้ดังนี้

1. เรียนเพื่อลดการแข่งขันในการประกอบอาชีพ
2. เรียนเพราะต้องการเลื่อนตำแหน่ง
3. เรียนเพื่อสร้างสายสัมพันธ์
4. เรียนเพื่อความมีหน้ามีตาในสังคม
5. เรียนเพราะนิยมมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ
6. เรียนเพราะเห็นว่าจบกันง่าย
7. เรียนเพราะพ่อแม่คาดหวัง
8. เรียนเพราะเป็นแฟชั่น
9. เรียนเพื่อหลีกเลี่ยงการทำงาน
10. เรียนเพราะต้องการเปลี่ยนสาขาวิชา

การศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามักได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายด้าน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้านหลัก ได้แก่

- 1) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของสถาบัน

ตามแนวคิดของ Chapman (1981) ระบุว่า การเลือกสถานศึกษาขึ้นอยู่กับลักษณะของสถานศึกษา เช่น ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของสถาบัน ความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน สถานที่ตั้ง และสิ่งอำนวยความสะดวก ระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ในบริบทของมหาวิทยาลัยพะเยา ผู้เรียนอาจ

พิจารณาถึงความเป็นสถาบันระดับภูมิภาคที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านสุขภาพและการพยาบาล ตลอดจนความสัมพันธ์ที่ดีกับสถานบริการสุขภาพในพื้นที่

2) ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ ปัจจัยนี้เกี่ยวข้องกับความต้องการพัฒนาทางวิชาชีพ เช่น ความก้าวหน้าในสายงาน โอกาสในการเลื่อนตำแหน่ง การเพิ่มพูนรายได้ การพัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Specialization) โดยเฉพาะในวิชาชีพพยาบาล การมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มักเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร หรือผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง (APN)

3) ปัจจัยด้านหลักสูตรรวมถึงเนื้อหาหลักสูตร รูปแบบการเรียนการสอน ความยืดหยุ่นของตารางเรียน ความสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน เช่น การจัดหลักสูตรแบบ Block หรือ On-site เสาร์-อาทิตย์ ความทันสมัยของวิชา การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง การมีเครือข่ายทางวิชาการและโอกาสต่อยอดระดับปริญญาเอก

แนวคิดจาก Tinto (1993) ยังกล่าวถึงความเกี่ยวข้องของ “ความสอดคล้องระหว่างเป้าหมายของผู้เรียนกับคุณลักษณะของหลักสูตร” ว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเลือกเข้าศึกษา

4) ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ส่วนบุคคลและครอบครัว ความสามารถในการชำระค่าเล่าเรียน การได้รับทุนการศึกษา การสนับสนุนจากครอบครัวหรือผู้บังคับบัญชา ภาระหน้าที่ในครอบครัว

แนวคิดจาก Bean and Metzner (1985) ระบุว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามักได้รับอิทธิพลจากแรงสนับสนุนจากภายนอกสูงกว่านักศึกษาในระดับปริญญาตรี เช่น ครอบครัว และสถานที่ทำงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัญญา กิตติรัตน์ไพฑูลย์ (2563) ศึกษา “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของพยาบาลวิชาชีพในเขตภาคเหนือ” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านโอกาสความก้าวหน้าในวิชาชีพและการได้รับทุนสนับสนุนจากต้นสังกัด มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมากที่สุด รองลงมาคือภาพลักษณ์ของสถาบัน และความสะดวกของเวลาเรียน

จุฬารัตน์ สุทธิรักษ์ (2561) ศึกษา “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติขั้นสูง” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเนื้อหาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานต้นสังกัด เป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ

เสาวณีย์ อภินันท์ (2562) ศึกษา“แรงจูงใจและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลภาครัฐ” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยแรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเองและการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาชีพมีอิทธิพลสูง ส่วนปัจจัยด้านครอบครัว เช่น การสนับสนุนจากคู่สมรสและภาระค่าใช้จ่าย เป็นอุปสรรคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ

Nawawi, N., & Ismail, R. (2020) “ Factors Influencing Nurses' Decision to Pursue Postgraduate Education: A Case Study in Malaysia” เป็นงานวิจัยในประเทศมาเลเซีย พบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพของหลักสูตร การเรียนการสอนโดยอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ และความยืดหยุ่นของระบบการเรียน มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับสูง

Lopez, V., et al. (2016) “ Why do nurses pursue postgraduate education? A qualitative study of nursing students in Australia” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า พยาบาลต้องการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มบทบาทและอำนาจในการตัดสินใจทางคลินิก รวมถึงมองว่าการเรียนต่อเป็นการลงทุนในอาชีพการงาน โดยมีปัจจัยสนับสนุนหลักคือความเข้าใจจากครอบครัวและการมีเวลาเรียนที่ยืดหยุ่น

อุทุมพร ไฉฉลาด และจงดี โตอิม (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2557 จำนวน 115 คน โดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.955 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ด้วยวิธีของเพียร์สัน และไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยโดยรวมมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาในระดับสูง (3.8 ± 0.56) การเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านคุณลักษณะสถาบัน (4.25 ± 0.51) ด้านการประกอบอาชีพ (3.95 ± 0.48) และด้านหลักสูตร (3.78 ± 0.57) ด้านสังคมและเศรษฐกิจ (3.22 ± 0.68)

เอกกมล วงศ์ภาคำ (2561) ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญในการตัดสินใจและศึกษาช่องทางการสื่อสารที่มีความสำคัญในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาปัจจุบันที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 184 คน ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของตนเอง

และหลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา ส่วนช่องทางการสื่อสารที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ข้อมูล เป็นช่องทางแบบ Online คือ ช่องทาง Website

วารสารณ์ ช่วยประคอง (2562) ได้ศึกษาการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะรัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 3) ศึกษาแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาในการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา กำหนดกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็น นิสิตที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปีตั้งแต่รหัสนิสิต 59-61 ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 85 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา วิเคราะห์ในรูปแบบความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-Test ความแปรปรวนทางเดียว ((One – way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post hoc) ผลการวิจัยเป็นดังนี้

1. ปัจจัยเกี่ยวกับคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิต มีระดับการตัดสินใจของปัจจัยเกี่ยวกับคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยภาพรวมอยู่ในระดับการตัดสินใจมาก และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอน มีระดับการตัดสินใจมากที่สุด และด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ด้านการบริหารจัดการ มีระดับการตัดสินใจมาก

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิต มีระดับการตัดสินใจของข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ คือ นิสิตที่เพศ อายุ สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ไม่แตกต่างกัน

4. ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน ปัจจัยด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ คือ ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน ปัจจัยด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน

สอน ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา แตกต่างกัน

ฉันทิพัชร์ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2563) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับ บัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีผล ต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 114 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษา ต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยสภาพลักษณะ ของคณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม นิสิตมีความ คิดเห็นว่า มีคณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญและมีความรู้ความสามารถ และ 2) ปัจจัยด้านหลักสูตร นิสิตมี ความคิดเห็นว่าคณะฯ มีหลักสูตรที่เปิดสอนตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และอยู่ในระดับปาน กลาง คือ ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว นิสิตมีความคิดเห็นว่าคณะฯ มีหลักสูตรและสาขาวิชาตรงตามความ ต้องการ

โกวิทย์ ประดิษฐ์ผล (2563) ศึกษาปัจจัยพยากรณ์การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ด้านทัศนคติด้านการ คล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ด้านการควบคุมพฤติกรรม ด้านการรับรู้สื่อสารการตลาด และการตัดสินใจเลือกเข้า ศึกษาต่อระดับปริญญาโท ในสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขต กรุงเทพฯ 2) ศึกษาความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับ ปริญญาโท ในสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพฯ 3) ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างด้านทัศนคติ ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ด้านการควบคุมพฤติกรรม ด้านการรับรู้ สื่อสารการตลาด ต่อปัจจัยการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท ในสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพฯ 4) ศึกษาปัจจัยที่มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ การตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท ในสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพฯ โดยทำการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร ซึ่งประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปี ที่ 4 ของ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคล เกือบทุก ปัจจัยไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท ในสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2) อาชีพหลักของผู้ปกครองที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท ในสถาบัน 3) ปัจจัยด้านทัศนคติมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ในสถาบัน ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนการสอนทันสมัย (0.84) มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ (0.83) อาจารย์ผู้สอน

มีชื่อเสียง (0.65) และหลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนตรงกับความต้องการของตนเอง (0.65) ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ในสถาบัน พบว่าเพื่อนแนะนำให้มาเรียน (0.77) และผู้บังคับบัญชาแนะนำให้มาเรียน (0.52) ปัจจัยด้านการควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทในสถาบัน พบว่า ความต้องการพัฒนาวิชาชีพของตนเองในอนาคต (0.80) ความต้องการพัฒนาศักยภาพและความรู้ของตนเองเพื่อเตรียมความพร้อม และความสามารถในการทำงานได้ (0.77) ความจำเป็นในตำแหน่งหน้าที่การงานที่สูงขึ้นหรือต้องการเลื่อนตำแหน่งต้องการ (0.69) ปัจจัยด้านการสื่อสารการตลาดมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท พบว่าช่องทางการรับข่าวสารผ่าน Facebook จากเพจ NIDA Thailand (0.74) www.nida.ac.th (0.74) และ Facebook จากเพจของคณะที่ต้องการศึกษา (0.54) 4) ปัจจัยที่มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้แก่ ปัจจัยด้านทัศนคติ (0.41) ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (0.16) ปัจจัยด้านการควบคุมพฤติกรรม (0.45)

มัชฌิมา รัตนลัมภ์ และ วชิราภรณ์ ทองคุ้ม (2564) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาวิศวกรรมชีวการแพทย์ (หลักสูตรนานาชาติ) คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาโทและนักศึกษาระดับปริญญาเอก เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิศวกรรมชีวการแพทย์ (หลักสูตรนานาชาติ) คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล การศึกษานี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักศึกษาปัจจุบันหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิศวกรรมชีวการแพทย์ (หลักสูตรนานาชาติ) คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 62 คน สุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า t-Test ผลจากการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$) โดยค่าเฉลี่ยอันดับหนึ่ง ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X}=4.29$) รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.07$) ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ($\bar{X}=3.94$) ด้านค่านิยมของนักศึกษาและผู้ปกครอง ($\bar{X}=3.81$) และด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X}=3.53$) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิศวกรรมชีวการแพทย์ (หลักสูตรนานาชาติ) โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้าน

ภาพลักษณ์ของสถาบันและด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เปรมวดี อารุทธกรมปรีชา (2565) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 2) เพื่อเปรียบเทียบศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จำนวน 653 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 261 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติ t-test และ one-way ANOVA ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของสถานศึกษา ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านการประกอบอาชีพ และด้านเศรษฐกิจและสังคม

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สถาบันการศึกษาที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยด้านคุณลักษณะของสถานศึกษาและด้านเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัตนสุตา โสภวัฒน์กุล และคณะ (2566) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ 5 ด้าน คือ ปัจจัยทางด้านบุคคล ปัจจัยทางด้านหลักสูตร ปัจจัยทางด้านสถาบันการศึกษา ปัจจัยทางด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา และปัจจัยทางด้านสังคม วิธีการศึกษา: กลุ่มตัวอย่างคือ 1) กลุ่มผู้ที่สำเร็จการศึกษา หรือ กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้ายในหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลจากนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยของรัฐ ในขณะที่มีการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ครุศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ 2) กลุ่มผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานทางด้านการศึกษาทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ บุคลากรสายวิชาการ และบุคลากรสายสนับสนุน ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานตามคณะแพทย์ต่างๆ ในประเทศไทย จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 85 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เทคนิควิธี Pearson Correlation เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าศึกษาต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ผลการศึกษา: กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 -40 ปี มีสถานภาพโสด มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานของรัฐ/พนักงานมหาวิทยาลัย มีรายได้เฉลี่ย ไม่น้อยกว่า 50,000 บาท และมีประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ ในช่วง 1 -3

ปี โดยผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาวิทยาสาตร์สุขภาพ อยู่ในระดับมาก และให้ความสำคัญกับปัจจัยทางด้านสถาบันการศึกษา มากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยทางด้านหลักสูตร ปัจจัยทางด้านสังคม และปัจจัยทางด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา ตามลำดับ สรุป: เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน และประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาวิชาสาตร์สุขภาพ ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาวิทยาสาตร์สุขภาพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านคุณลักษณะสถาบัน ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ ปัจจัยด้านหลักสูตร และปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ ดังนั้น ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จึงกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ)” ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการให้ข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย นิสิต และพยาบาลวิชาชีพ มีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ได้แก่ นิสิตปัจจุบัน และนิสิตที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สังกัด คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563-2566 จำนวน 13 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลในเขตภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดพะเยา เชียงราย แพร่ น่าน และลำปาง จำนวน 50 ตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบเจาะจงเฉพาะโรงพยาบาลที่เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนิสิต คณะพยาบาลศาสตร์ ประกอบด้วย โรงพยาบาลพะเยา โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยพะเยา โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ โรงพยาบาลแม่ริมลำปาง โรงพยาบาลน่าน โรงพยาบาลเชียงคำ

เกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion criteria) กลุ่มตัวอย่าง

1. เป็นนิสิตปัจจุบัน และนิสิตที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ สังกัด คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2563-2566

2. เป็นพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลในเขตภาคเหนือตอนบน ที่เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนิสิต คณะพยาบาลศาสตร์ ประกอบด้วย โรงพยาบาลพะเยา โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยพะเยา โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ โรงพยาบาลแม่ริมลำปาง โรงพยาบาลน่าน โรงพยาบาลเชียงคำ โดยมีคุณสมบัติ

1) เป็นหัวหน้าหอผู้ป่วย 2) มีความประสงค์ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา และ 3) มีประสบการณ์ทำงาน ไม่น้อยกว่า 1 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา 4 ด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านคุณลักษณะสถาบัน ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ ปัจจัยด้านหลักสูตร และปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบแบบสอบถามที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องของภาษาและความตรงเชิงเนื้อหา
3. แก้ไข (ร่าง) แบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขสมบูรณ์แล้ว กรอกข้อมูลลงใน google form
5. จัดทำ Link และ QR Code แบบสอบถาม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามเสนอต่อ ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านงานรับเข้า/การประชาสัมพันธ์ จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา จำนวน 1 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่าการวิเคราะห์หัตถ์ดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) มากกว่า .60

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ดำเนินการดังนี้

1. ขอความร่วมมือผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ได้แก่ นิสิตปัจจุบัน และนิสิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (google form) ผ่านไลน์กลุ่มนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และกำหนดส่งข้อมูลกลับ ภายใน 1 สัปดาห์

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลในเขตภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย โรงพยาบาลที่เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนิสิต คณะพยาบาลศาสตร์ ได้แก่ โรงพยาบาลพะเยา โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยพะเยา โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ โรงพยาบาลแม่เรียงลำปาง โรงพยาบาลน่าน โรงพยาบาลเชียงคำ ดำเนินการโดย คณะพยาบาลศาสตร์ ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาล เรื่อง ขออนุญาตดำเนินการวิจัย พร้อมทั้งแนบแบบสอบถาม (ลิงค์ และ QR Code แบบสอบถาม) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง และขอความอนุเคราะห์ส่งข้อมูลกลับ ภายใน 1 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การแจกแจงความถี่เป็นจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ในประเด็นข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ด้วยวิธีการวิเคราะห์จำแนกประเภทข้อมูล (Typological analysis) และวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ)” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) และเพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาในการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล ได้แก่ นิสิตปัจจุบัน และนิสิตที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สังกัด คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 13 คน และพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลในเขตภาคเหนือ ตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดพะเยา เชียงราย แพร่ น่าน และลำปาง จำนวน 50 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 63 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ และร้อยละ

ตาราง 2 ความถี่และร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และภูมิำเนา

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	7	11.11
	หญิง	56	88.89
อายุ			
	น้อยกว่า 25 ปี	10	15.87
	25-35 ปี	13	20.63

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
	36-45 ปี	22	34.92
	46-55 ปี	15	23.81
	55 ปีขึ้นไป	3	4.76
ระยะเวลาการปฏิบัติงาน			
	1-5 ปี	10	15.87
	6-10 ปี	18	28.57
	11-15 ปี	22	34.92
	15 ปีขึ้นไป	13	20.63
ภูมิลำเนา			
	ภาคเหนือ	58	92.06
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3	4.76
	ภาคกลาง	2	3.17

จากตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 88.89 เป็นเพศชาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11

อายุ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 36-45 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 34.92 อายุระหว่าง 46-55 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81 อายุระหว่าง 25-35 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 20.63 อายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 15.87 และอายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76 ตามลำดับ

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานมาแล้ว 11-15 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 34.92 ปฏิบัติงานระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ปฏิบัติงาน 15 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 20.63 และปฏิบัติงาน 1-5 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 15.87 ตามลำดับ

ภูมิลำเนา ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 92.06 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76 และมีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.17 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา 4 ด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านคุณลักษณะสถาบัน ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ ปัจจัยด้านหลักสูตร และปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	การตัดสินใจ		
	ค่าเฉลี่ย	SD.	การแปลผล
ด้านคุณลักษณะสถาบัน			
1. ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับ	3.79	0.88	มาก
2. เป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษา	4.42	0.65	มาก
3. คุณภาพบัณฑิตได้รับการยอมรับจากหน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	4.13	0.95	มาก
4. มีความพร้อมในการจัดการศึกษา	4.38	0.65	มาก
5. อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความชำนาญตรงกับสาขาวิชา	4.33	0.87	มาก
6. ชื่อเสียงและประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอน	4.33	0.76	มาก
7. มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี	4.25	0.90	มาก
8. ตั้งอยู่ในพื้นที่เข้าถึงได้สะดวก	4.58	0.72	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.28	0.82	มาก
ด้านการประกอบอาชีพ			
1. ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	4.58	0.65	มากที่สุด
2. การได้รับความรู้เพิ่มขึ้น	4.29	1.04	มาก
3. การเพิ่มวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น	4.50	1.06	มาก
4. การได้รับการยอมรับในสังคม	4.13	1.12	มาก

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	การตัดสินใจ		
	ค่าเฉลี่ย	SD.	การแปลผล
5. ความมั่นคงในการประกอบอาชีพ	4.08	1.32	มาก
6. สามารถนำความรู้จากการเรียนไปใช้ในการประกอบอาชีพ	4.29	1.08	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.29	1.06	มาก
ด้านหลักสูตร			
1. หลักสูตรมีมาตรฐานและมีคุณภาพ	4.50	0.78	มาก
2. เนื้อหาหลักสูตรเป็นที่นิยมในปัจจุบันและมีความทันสมัย	4.38	0.82	มาก
3. มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	4.38	0.82	มาก
4. เนื้อหาวิชาที่เปิดสอนสามารถนำมาใช้และประยุกต์กับสภาวะทางสังคม และการประกอบอาชีพได้	4.46	0.78	มาก
5. เป็นสาขาวิชาที่สามารถเรียนไปด้วยทำงานไปด้วยได้	4.46	0.88	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.32	0.80	มาก
ด้านสังคมและเศรษฐกิจ			
1. สาขาวิชาเป็นที่นิยมในสังคม	4.33	0.78	มาก
2. สาขาวิชาเป็นที่ต้องการในตลาดแรงงาน	4.38	0.82	มาก
3. การศึกษาต่อปริญญาโทเป็นค่านิยมของสังคมปัจจุบัน	4.17	0.82	มาก
4. ค่าใช้จ่ายในการศึกษาไม่แพงจนเกินไป	4.00	1.06	มาก
5. ได้รับทุนสนับสนุน	3.88	1.23	มาก
6. เป็นความต้องการของครอบครัว/เป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล	3.75	1.15	มาก
7. การศึกษาต่อปริญญาโทเป็นค่านิยมของสังคมปัจจุบัน	4.00	0.98	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.07	0.99	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา คือ ปัจจัยด้านหลักสูตร มีผลต่อระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.32, SD. = 0.80) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.29, SD. = 1.06) ปัจจัยด้านคุณลักษณะสถาบัน (ค่าเฉลี่ย 4.28, SD. = 0.82) และปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 4.07, SD. = 0.99) ตามลำดับ หากพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถสรุปได้ ดังนี้

ด้านคุณลักษณะสถาบัน พบว่า สถานศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่เข้าถึงได้สะดวก มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.58, SD. = 0.72) รองลงมา คือ เป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษา มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.42, SD. = 0.65) ส่วน ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับ มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก แต่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.79, SD. = 0.88)

ด้านการประกอบอาชีพ พบว่า ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.58, SD. = 0.65) รองลงมา คือ ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.50, SD. = 1.06) ส่วนความมั่นคงในการประกอบอาชีพ มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด และมีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.08, SD. = 1.32)

ด้านหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีมาตรฐานและมีคุณภาพ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.50, SD. = 0.78) รองลงมา คือ เนื้อหาวิชาที่เปิดสอนสามารถนำมาใช้และประยุกต์กับสภาวะทางสังคม และการประกอบอาชีพได้ และเป็นสาขาวิชาที่สามารถเรียนไปด้วยทำงานไปด้วยได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.46, SD. = 0.78, 0.88) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เนื้อหาหลักสูตรเป็นที่นิยมในปัจจุบันและมีความทันสมัย และมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.38, SD. = 0.82)

ด้านสังคมและเศรษฐกิจ พบว่า สาขาวิชาเป็นที่ต้องการในตลาดแรงงาน มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.38, SD. = 0.82) รองลงมา คือ สาขาวิชาเป็นที่นิยมในสังคม มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.33, SD. = 0.78) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เป็นความต้องการของครอบครัว/เป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.75, SD. = 1.15)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เป็นคำถามแบบปลายเปิด สามารถตอบคำถามได้อย่างอิสระ

1. การจัดตารางเรียนและการเรียนที่เปิดเรียนวันเสาร์วันอาทิตย์และการเรียนด้วยระบบออนไลน์ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าร่วมเรียนได้ง่ายและเข้าถึงได้ง่ายเนื่องจากต้องทำงานประจำ อีกข้อเสนอแนะควรมีระบบการยืมหนังสือและระบบการค้นคว้าออนไลน์ที่ง่ายขึ้นกว่าเดิมเพื่อให้สะดวกในการค้นคว้ามากกว่าเดิม

2. การมีตัวอย่างรุ่นพี่ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วประสบความสำเร็จในด้านการทำงาน ต่อยอดความรู้ที่ได้ศึกษาต่อมาเป็นอย่างไบบ้าง ประเด็นนี้จะช่วยเป็นเสมือนแนวทางในการส่งเสริมการตัดสินใจมาศึกษาต่อมากขึ้น และอยากให้มีการรวมตัวของนักศึกษาแต่ละรุ่น เพื่อสร้างความแน่นแฟ้นสามัคคี และส่งเสริมการทำกิจกรรมให้กับนักศึกษาที่มีความรักในสถาบันมากขึ้นและสามารถนำสิ่งที่ได้ไปประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมการตัดสินใจให้กับผู้ที่สนใจมาศึกษาต่อได้

3. มีทุนการศึกษาให้
4. ศึกษาเป็นแนวทางเพื่อเป็นอีกทางเลือกพัฒนาศักยภาพของตัวเองให้เพิ่มขึ้น
5. พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย
6. ให้นิสิตได้พัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์ในเทอม

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ)” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) และเพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาในการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล ได้แก่ นิสิตปัจจุบัน และนิสิตที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สังกัด คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 13 คน และพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลในเขตภาคเหนือ ตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดพะเยา เชียงราย แพร่ น่าน และลำปาง จำนวน 50 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 63 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ)” ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 88.89 เป็นเพศชาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 34.92 อายุระหว่าง 46-55 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81 อายุระหว่าง 25-35 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 20.63 อายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 15.87 และอายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76 ตามลำดับระยะเวลาการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานมาแล้ว 11-15 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 34.92 ปฏิบัติงานระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ปฏิบัติงาน 15 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 20.63 และปฏิบัติงาน 1-5 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 15.87 ตามลำดับ และส่วนใหญ่มิภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 92.06 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76 และมีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.17 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา 4 ด้าน ประกอบด้วย

ปัจจัยด้านคุณลักษณะสถาบัน ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ ปัจจัยด้านหลักสูตร และปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา คือ ปัจจัยด้านหลักสูตร มีผลต่อระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.32, SD. = 0.80) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.29, SD. = 1.06) ปัจจัยด้านคุณลักษณะสถาบัน (ค่าเฉลี่ย 4.28, SD. = 0.82) และปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 4.07, SD. = 0.99) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านคุณลักษณะสถาบัน พบว่า สถานศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่เข้าถึงได้สะดวก มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.58, SD. = 0.72) รองลงมา คือ เป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษา มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.42, SD. = 0.65) ส่วน ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับ มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก แต่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.79, SD. = 0.88)

ด้านการประกอบอาชีพ พบว่า ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.58, SD. = 0.65) รองลงมา คือ ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.50, SD. = 1.06) ส่วนความมั่นคงในการประกอบอาชีพ มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด และมีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.08, SD. = 1.32)

ด้านหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีมาตรฐานและมีคุณภาพ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.50, SD. = 0.78) รองลงมา คือ เนื้อหาวิชาที่เปิดสอนสามารถนำมาใช้และประยุกต์กับสภาวะทางสังคม และการประกอบอาชีพได้ และเป็นสาขาวิชาที่สามารถเรียนไปด้วยทำงานไปด้วยได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 4.46, SD. = 0.78, 0.88) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เนื้อหาหลักสูตรเป็นที่นิยมในปัจจุบันและมีความทันสมัย และมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.38, SD. = 0.82)

ด้านสังคมและเศรษฐกิจ พบว่า สาขาวิชาเป็นที่ต้องการในตลาดแรงงาน มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.38, SD. = 0.82) รองลงมา คือ สาขาวิชาเป็นที่นิยมในสังคม มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.33, SD. = 0.78) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เป็นความต้องการของครอบครัว/เป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.75, SD. = 1.15)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เป็นคำถามแบบปลายเปิด สามารถตอบคำถามได้อย่างอิสระ พบว่า

1. การจัดตารางเรียนและการเรียนที่เปิดเรียนวันเสาร์วันอาทิตย์และการเรียนด้วยระบบออนไลน์ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าร่วมเรียนได้ง่ายและเข้าถึงได้ง่ายเนื่องจากต้องทำงานประจำ

2. ควรมีระบบการยืมหนังสือและระบบการค้นคว้าออนไลน์ที่ง่ายขึ้นกว่าเดิมเพื่อให้สะดวกในการค้นคว้ามากกว่าเดิม

3. ควรมีการยกตัวอย่างรุ่นพี่ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วประสบความสำเร็จในด้านการทำงาน ต่อยอดความรู้ที่ได้ศึกษาต่อมาเป็นอย่างไรบ้าง ประเด็นนี้จะช่วยเป็นเสมือนแนวทางในการส่งเสริมการตัดสินใจมาศึกษาต่อมากขึ้น

4. อยากให้มีการรวมตัวของนักศึกษาแต่ละรุ่น เพื่อสร้างความแน่นแฟ้นสามัคคี และส่งเสริมการทำกิจกรรมให้กับนักศึกษาที่มีความรักในสถาบันมากขึ้นและสามารถนำสิ่งที่ได้ไปประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการตัดสินใจให้กับผู้ที่สนใจมาศึกษาต่อได้

5. อยากให้มีทุนการศึกษา

6. ศึกษาเป็นแนวทางเพื่อเป็นอีกทางเลือกพัฒนาศักยภาพของตัวเองให้เพิ่มขึ้น

7. พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย

8. ให้นักศึกษาได้พัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์ในเทอม

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา 4 ด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านคุณลักษณะสถาบัน ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ ปัจจัยด้านหลักสูตร และปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา คือ ปัจจัยด้านหลักสูตร มีผลต่อระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.32, SD. = 0.80) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.29, SD. = 1.06) ปัจจัยด้านคุณลักษณะสถาบัน (ค่าเฉลี่ย 4.28, SD. = 0.82) และปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 4.07, SD. = 0.99) ตามลำดับ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การตัดสินใจศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิตของพยาบาลวิชาชีพ ณ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลากหลายด้าน โดยทุกปัจจัยที่ศึกษาอยู่ในระดับ “มาก” ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การตัดสินใจศึกษาต่อในระดับสูงของบุคลากรสายวิชาชีพ มิใช่เป็นเพียงความคาดหวังเฉพาะบุคคล หากแต่เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการพิจารณาอย่างรอบด้าน ทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ และบริบทของสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกกมล วงศ์ภาค (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของตนเองและหลักสูตรมีความทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณิชพัชร์ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2563) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปัจจัยด้านหลักสูตร นิสิตมีความคิดเห็นว่าคณะฯ มีหลักสูตรที่เปิดสอนตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทุมพร ไฉนลาด และจงดี โตอัม (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยโดยรวมมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาในระดับสูง (3.8 ± 0.56) การเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านคุณลักษณะสถาบัน (4.25 ± 0.51) ด้านการประกอบอาชีพ (3.95 ± 0.48) และด้านหลักสูตร (3.78 ± 0.57) ด้านสังคมและเศรษฐกิจ (3.22 ± 0.68) สามารถอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นต่างๆ ดังนี้

ปัจจัยด้านหลักสูตร มีผลต่อระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.32, SD. = 0.80) พบว่า หลักสูตรมีมาตรฐานและมีคุณภาพ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.50, SD. = 0.78) รองลงมา คือ เนื้อหาวิชาที่เปิดสอนสามารถนำมาใช้และประยุกต์กับสภาวะทางสังคม และการประกอบอาชีพได้ และเป็นสาขาวิชาที่สามารถเรียนไปด้วยทำงานไปด้วยได้ สิ่งนี้สะท้อนถึงแนวโน้มของบุคลากรวิชาชีพที่ต้องการศึกษาต่อในสาขาที่มีคุณภาพและสามารถตอบโจทย์ต่อการทำงานได้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของประเทศไทยที่ประชากรผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (สังคมสูงวัย) ทำให้ “สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ” เป็นสาขาที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และสามารถต่อยอดการทำงานได้ในอนาคต นอกจากนี้ ความยืดหยุ่นของหลักสูตร เช่น การสามารถเรียนไปด้วยทำงานไปด้วยได้ สะท้อนถึง การตอบสนองต่อวิถีชีวิตของพยาบาลที่ยังคงมีภาระงานในสถานบริการสุขภาพ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของ “Flexible curriculum” ที่กำลังเป็นแนวทางใหม่ในระบบอุดมศึกษาไทยและทั่วโลก ผู้เรียนให้ความสำคัญกับ “คุณภาพ” และ “การนำไปใช้จริง” มากกว่าชื่อเสียงหรือระยะเวลาเรียนเพียงอย่างเดียว แสดงให้เห็นถึงความเป็น “ผู้ใหญ่ในการศึกษา” (Andragogy) ที่เน้นความเหมาะสมกับบริบทชีวิตของผู้เรียนที่มีภาระงานและครอบครัวควบคู่กันไป การที่

หลักสูตรได้รับการออกแบบอย่างยืดหยุ่นจึงถือเป็นจุดแข็งที่สำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธุ์ศักดิ์ พลสารรัมย์ และคณะ (2561) พบว่า พยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในสาขาการพยาบาล ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ เนื่องจากหลักสูตรมีความทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ด้านสุขภาพ และสามารถนำไปใช้ในการทำงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.29, SD. = 1.06) ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.58, SD. = 0.65) รองลงมา คือ ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับเรื่อง “ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน” มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.58) รองลงมาคือ “ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษา” ซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างของระบบราชการไทยและระบบวิชาชีพ ที่เปิดโอกาสให้กับผู้มีคุณวุฒิระดับสูงสามารถเข้ารับตำแหน่งหัวหน้างาน พยาบาลชำนาญการ หรือวิชาชีพเฉพาะทางได้มากขึ้น นอกจากนี้ ยังสะท้อนถึงแนวคิดของ “การเติบโตในอาชีพ” (Career Development Theory) โดยเฉพาะทฤษฎีของ Super (Super’s Life Span Theory) ที่กล่าวว่า คนจะมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในช่วงกลางชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มวิชาชีพที่ต้องอาศัยทักษะเฉพาะ ปัจจัยด้านอาชีพเป็นแรงผลักดันที่สำคัญ โดยเฉพาะในสาขาพยาบาลที่มีการจัดลำดับขั้นวิชาชีพ การมีวุฒิสูงขึ้นไม่เพียงแต่เพิ่มความรู้ แต่ยังเพิ่มสถานะ บทบาท และรายได้

การศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิตยังเป็นทางเลือกที่ตอบสนองต่อความต้องการ “ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน” ซึ่งเป็นปัจจัยย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญสูงสุดในหมวดนี้ (ค่าเฉลี่ย 4.58) โดยเฉพาะในระบบราชการและระบบวิชาชีพของไทยที่ยังคงให้ความสำคัญกับวุฒิการศึกษาในการแต่งตั้งตำแหน่งชำนาญการ พยาบาลเฉพาะทาง หรือผู้บริหารทางการพยาบาล แนวคิดนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาอาชีพของ Donald Super ที่เสนอว่าในช่วงกลางชีวิตของมนุษย์ บุคคลจะเริ่มวางแผนเส้นทางอาชีพอย่างจริงจัง และมีความปรารถนาในการยกระดับบทบาทของตนในวิชาชีพที่ปฏิบัติอยู่ งานวิจัยในประเทศ “Career Pathway ของ Advanced Practice Nurses (APNs)” ในประเทศไทย (2564) ก็ยืนยันว่าการศึกษาต่อระดับสูงเป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้พยาบาลสามารถเข้าสู่บทบาททางวิชาชีพที่หลากหลายมากขึ้น และมีความมั่นคงในสายงานในระยะยาว

ปัจจัยด้านคุณลักษณะสถาบัน (ค่าเฉลี่ย 4.28, SD. = 0.82) พบว่า สถานศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่เข้าถึงได้สะดวก มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.58, SD. = 0.72) รองลงมา คือ เป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า การที่สถานศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เดินทางสะดวก (ค่าเฉลี่ย 4.58) และได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานรับรองวิทยฐานะ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของภาคเหนือของไทย มหาวิทยาลัยพะเยามีความได้เปรียบด้านทำเลที่ตั้ง และความน่าเชื่อถือในระดับภูมิภาค ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ “สถานศึกษาเชิงภูมิศาสตร์” (Geographic Accessibility in Higher

Education) ที่ระบุว่า ความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์ส่งผลต่อการเข้าถึงการศึกษาในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญ
ตีความ: ผู้เรียนจำนวนมากอาจยังต้องพึ่งพาครอบครัวหรือสถานที่ทำงานเดิม การที่มหาวิทยาลัยอยู่ในพื้นที่ที่
สามารถเดินทางสะดวก ลดภาระค่าใช้จ่าย และช่วยให้จัดสรรเวลาการเรียนและการทำงานได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

การที่มหาวิทยาลัยพะเยาตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เดินทางสะดวก และได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา
เป็นอีกหนึ่งแรงจูงใจสำคัญของผู้เรียน โดยเฉพาะกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งยังคงให้ความสำคัญกับความ
ใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์และความคุ้มค่าของทรัพยากรในการเรียน

สิ่งนี้สอดคล้องกับแนวคิดด้าน “Geographic Accessibility” ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การเข้าถึง
สถาบันการศึกษาทางกายภาพ ยังคงเป็นปัจจัยพื้นฐานในการตัดสินใจของผู้เรียน แม้ในยุคดิจิทัล ความ
ใกล้ชิดทางพื้นที่ไม่ได้เพียงแค่ลดภาระด้านการเดินทาง แต่ยังเอื้อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือกับ
สถานพยาบาลในพื้นที่อีกด้วย

ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 4.07, SD. = 0.99) พบว่า สาขาวิชาเป็นที่ต้องการใน
ตลาดแรงงาน มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด มีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.38, SD. = 0.82)
รองลงมา คือ สาขาวิชาเป็นที่นิยมในสังคม แม้ว่าค่าเฉลี่ยรวมจะต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับปัจจัยอื่น แต่ก็ยังอยู่
ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “การที่สาขานี้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน” (ค่าเฉลี่ย 4.38) และ
“ความนิยมในสังคม” ก็มีส่วนสนับสนุนที่สอดคล้องกับบริบทของระบบสุขภาพไทยในยุคที่เข้าสู่ “สังคม
ผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์” (Aging Society) ซึ่งทำให้บุคลากรในสาขาพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุมีความ
ต้องการสูงขึ้นทั้งในและนอกประเทศ เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ หรือกลุ่มประเทศอาหรับ แม้ผู้เรียนจะไม่อิง
สังคมหรือเศรษฐกิจมากเท่ากับคุณภาพหลักสูตรหรือความก้าวหน้าในอาชีพ แต่ยังคงคำนึงถึงโอกาสใน
ตลาดแรงงานที่มั่นคง สะท้อนให้เห็นถึงความเป็น “นักวางแผนชีวิต” และการคิดเชิงกลยุทธ์ และแสดงให้เห็น
เห็นว่าผู้เรียนจำนวนมากไม่น้อยยังคำนึงถึงภาพรวมของแนวโน้มตลาดแรงงาน โดยเฉพาะในสาขาพยาบาล
ผู้สูงอายุที่กำลังเป็นที่ต้องการอย่างสูงในทั้งภาครัฐและเอกชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร กาญจน
วาศ และคณะ (2565) พบว่า ผู้ที่ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทมีแนวโน้มวิเคราะห์อนาคตทางวิชาชีพ
โดยอิงกับทิศทางของนโยบายสุขภาพระดับชาติ โดยเฉพาะในบริบทของสังคมสูงวัยและการขาดแคลน
พยาบาลเฉพาะทางในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร

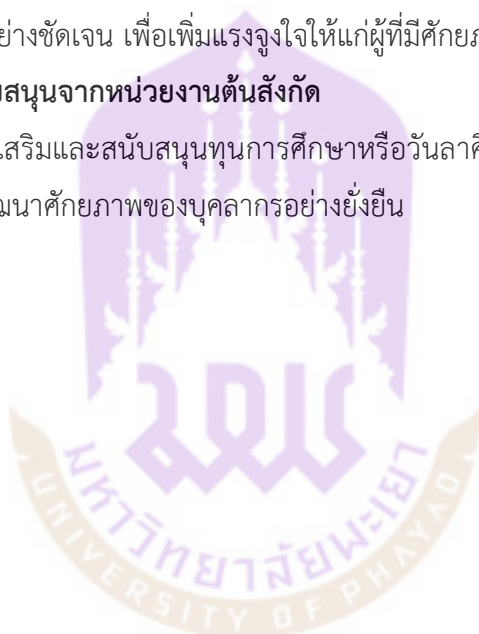
ควรออกแบบหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นทั้งด้านเวลาและรูปแบบการเรียน (เช่น blended learning) เพื่อสนับสนุนผู้เรียนที่ต้องทำงานควบคู่กับการศึกษา พร้อมเน้นการเรียนรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้ได้กับบริบทการปฏิบัติงานจริงในหน่วยบริการสุขภาพ

2. ด้านการประชาสัมพันธ์และภาพลักษณ์ของสถาบัน

สถาบันการศึกษาควรประชาสัมพันธ์จุดเด่นด้านมาตรฐานของหลักสูตร และความเป็นไปได้ในการก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างชัดเจน เพื่อเพิ่มแรงจูงใจให้แก่ผู้ที่มีศักยภาพในการศึกษาต่อ

3. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด

ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนทุนการศึกษาหรือวันลาศึกษาต่อจากต้นสังกัดของพยาบาล เพื่อจูงใจและเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

- กัญญา กิตติรัตนไพบูลย์. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของพยาบาลวิชาชีพในเขตภาคเหนือ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- โกวิทย์ ประดิษฐ์ผล (2563). **ปัจจัยพยากรณ์การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- งานทะเบียนนิสิต มหาวิทยาลัยพะเยา. (2567). **ข้อมูลการรับเข้าศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2563-2566**. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- จุฬารณณ์ สุทธิรักษ์. (2561). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติขั้นสูง** (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล).
- ฉัตยาพร เสมอใจ. (2550). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ชูชัย เทพสาร. (2546). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจเลือกบริษัทรักษาความปลอดภัยการศึกษาผู้ประกอบการซื้อ-ขาย แลกเปลี่ยนรถยนต์ในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ฉิชาพัชร อิศรางกูร ณ อยุธยา (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. **วารสารสารคาม**, 11(1), 45-57.
- เปรมวดี อารุกรรมปรีชา. (2566). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาระดับศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. **พัฒนาเทคนิคศึกษา**, 36(128), 76-83.
- มัจฉิมา รัตนลัมภ์ และวชิราภรณ์ ทองคุ้ม (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาวิศวกรรมชีวการแพทย์ (หลักสูตรนานาชาติ) คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. **วารสาร Mahidol R2R e-Journal**, 8(2), 159-172.
- รัตนสุดา โสภวัฒน์กุล, นัตตา วรรณราช, สุชีรา วิบูลย์สุข และพิรารวรรณ หนูเสน (2566). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์สุขภาพคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. **วารสาร Mahidol R2R e-Journal**, 10(2), 130-139.

- วรนิษฐา ชุ่มทองกลาง. (2548). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจศึกษาระดับปริญญาโทในสถาบัน
ราชภัฏ. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรม
ราชูปถัมภ์.
- วรภรณ์ ช่วยประคอง (2562). **การตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา**. ชลบุรี: คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศรีเทพ หง้าบุตร. (2553). การตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขต
อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2549). **สังคมวิทยาองค์กร**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุราสินี เรืองฉาย. (2550). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจศึกษาต่อในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
โรงเรียนพณิชยการลานนาเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสาวณีย์ อภินันท์. (2562). **แรงจูงใจและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทของ
พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลภาครัฐ** (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- อุทุมพร ไฉนลาด และจงดี โตอิม (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของ
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 10(2),
166-177.
- เอกกมล วงศ์ภาคำ. (2561). **ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาวิทยาลัย
การจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Chapman, D.W. (1981) A Model of Student College Choice. *Journal of Higher Education*,
52, 490-505. <http://dx.doi.org/10.2307/1981837>
- John, P. B, Barbara, S. M. (1985). A Conceptual Model of Nontraditional Undergraduate
Student Attrition. *Review of Educational Research*, 55(4), 485-540.
- Nawawi, N., & Ismail, R. (2020). Factors influencing nurses' decision to pursue
postgraduate education: A case study in Malaysia. *Malaysian Journal of
Nursing*, 11(1), 58–66. <https://doi.org/10.31674/mjn.2020.v11i01.009>

- Lopez, V., Yobas, P., & Duffy, T. (2016). Why do nurses pursue postgraduate education? A qualitative study of nursing students in Australia. *Nurse Education Today*, 36, 345–349. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2015.09.009>
- into, V. (1993). **Leaving College: Rethinking the Causes and Cures of Student Attrition** (2nd ed.). Chicago, IL: University of Chicago Press.
<https://doi.org/10.7208/chicago/9780226922461.001.0001>

ภาคผนวก

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ)

คำชี้แจง แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา 4 ด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านคุณลักษณะสถาบัน ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ ปัจจัยด้านหลักสูตร และปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เป็นคำถามแบบปลายเปิด สามารถตอบคำถามได้อย่างอิสระ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ
 น้อยกว่า 25 ปี 25-35 ปี 36-45 ปี
 46-55 ปี 55 ปีขึ้นไป
3. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน
 1-5 ปี 6-10 ปี
 11-15 ปี 15 ปีขึ้นไป
4. ภูมิลำเนา
 ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 ภาคใต้ ภาคกลาง
 กรุงเทพฯ และปริมณฑล

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

กำหนดระดับความรู้ความเข้าใจ 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีผลต่อการตัดสินใจมาก
3	หมายถึง	มีผลต่อการตัดสินใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีผลต่อการตัดสินใจน้อย
1	หมายถึง	มีผลต่อการตัดสินใจน้อยที่สุด

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	ระดับการตัดสินใจ				
	5	4	3	2	1
ด้านคุณลักษณะสถาบัน					
1. ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับ					
2. เป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษา					
3. คุณภาพบัณฑิตได้รับการยอมรับจากหน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน					
4. มีความพร้อมในการจัดการศึกษา					
5. อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความชำนาญตรงกับสาขาวิชา					
6. ชื่อเสียงและประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอน					
7. มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี					
8. ตั้งอยู่ในพื้นที่เข้าถึงได้สะดวก					
ด้านการประกอบอาชีพ					
1. ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน					
2. การได้รับความรู้เพิ่มขึ้น					
3. การเพิ่มวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น					
4. การได้รับการยอมรับในสังคม					
5. ความมั่นคงในการประกอบอาชีพ					
6. สามารถนำความรู้จากการเรียนไปใช้ในการประกอบอาชีพ					
ด้านหลักสูตร					
1. หลักสูตรมีมาตรฐานและมีคุณภาพ					
2. เนื้อหาหลักสูตรเป็นที่นิยมในปัจจุบันและมีความทันสมัย					

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ	ระดับการตัดสินใจ				
	5	4	3	2	1
3. มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา					
4. เนื้อหาวิชาที่เปิดสอนสามารถนำมาใช้และประยุกต์กับ สถานะทางสังคม และการประกอบอาชีพได้					
5. เป็นสาขาวิชาที่สามารถเรียนไปด้วยทำงานไปด้วยได้					
ด้านสังคมและเศรษฐกิจ					
1. สาขาวิชาเป็นที่นิยมในสังคม					
2. สาขาวิชาเป็นที่ต้องการในตลาดแรงงาน					
3. การศึกษาต่อปริญญาโทเป็นค่านิยมของสังคมปัจจุบัน					
4. ค่าใช้จ่ายในการศึกษาไม่แพงจนเกินไป					
5. ได้รับทุนสนับสนุน					
6. เป็นความต้องการของครอบครัว/เป็นเกียรติแก่วงศ์ ตระกูล					
7. การศึกษาต่อปริญญาโทเป็นค่านิยมของสังคมปัจจุบัน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรพยาบาล
ศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย
พะเยา เป็นคำถามแบบปลายเปิด สามารถตอบคำถามได้อย่างอิสระ

.....

.....

.....

.....

